

CHỦ ĐỀ: TRUYỆN HIỆN ĐẠI SAU 1945

Tiết 56, 57, 58

Văn bản 1

LÀNG

Kim Lân

I/ Đọc - Tìm hiểu chú thích :

1. Tác giả

- Kim Lân tên thật : Nguyễn Văn Tài sinh 1920 mất 2007
- Quê : Từ Sơn - Bắc Ninh
- Là nhà văn có sở trường về truyện ngắn
- Am hiểu nông thôn và người nông dân

2. Tác phẩm

- **Hoàn cảnh sáng tác:** được viết trong thời kì đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp
- **Xuất xứ:** đăng lần đầu trên tạp chí “Văn nghệ” năm 1948
- **Phương thức biểu đạt:** TS, MT, BC, NL

3. Tóm tắt văn bản (HS thực hiện)

4. Bố cục: 3 phần

- Phần 1: Từ đầu ... “ruột gan ông lão cứ múa cả lên, vui quá! ”: **Cuộc sống của ông Hai ở nơi tản cư**
- Phần 2 : Từ tiếp ... “ đôi phần”: **Diễn biến tâm trạng ông Hai khi nghe tin làng mình theo giặc**
- Phần 3: Còn lại: **Tâm trạng ông Hai khi nghe tin cải chính**

II/ Đọc - hiểu văn bản :

1. Tình huống truyện :

- Yêu làng → Phải đi tản cư
- Hay tin làng chợ Dầu theo giặc
- **Bộc lộ tính cách nhân vật :** tình yêu làng, yêu nước của ông Hai
- **Tình huống độc đáo, bất ngờ, gây căng**

2. Diễn biến tâm trạng của ông Hai

a. Khi làng chưa theo giặc:

- Nhớ làng da diết
- Luôn nghe ngóng tin tức về làng ,về kháng chiến
- Nghe nhiều tin hay từ kháng chiến, ruột gan ông cứ múa cả lên .
- Khổ tâm phải rời làng đi tản cư

=> **Dùng ngôn ngữ độc thoại của nhân vật**

→ **Biểu hiện của tình yêu làng, yêu cách mạng**

b. Khi nghe tin làng theo giặc.

- Tin đến đột ngột , bất ngờ
- “ quay phắt lại, lắp bắp hỏi ”

- Cổ nghẹn ắng hẳn lại , da mặt tê rân rân
- lặng đi ... tưởng như đến không thở được
- Vờ vờ lảng ra chỗ khác, rồi đi thẳng

→ **Xấu hổ, không dám nhận mình là người làng chợ Dầu**

- + Về đến nhà ông Hai nằm vật ra giường... nước mắt ông cứ giàn ra
- + Gắt gỏng với mọi người

→ **Đau đớn, cảm giác nhục nhã → trở thành nỗi ám ảnh nặng nề sợ hãi thường xuyên trong ông**

- Đấu tranh tư tưởng: làng thì yêu thật nhưng theo Tây thì phải thù.
 - Tâm sự với đứa con nhỏ → nhủ lòng mình phải vững vàng với cách mạng, với cụ Hồ
- **Tình yêu nước rộng lớn, bao trùm lên tình yêu làng**

c. Khi nghe tin làng được cải chính

- mặt tươi vui, rạng rỡ
- mồm bồm bẻm nhai trầu, cặp mắt hung hung đỏ...
- chia quà cho con
- Lật đật đi báo cho mọi người biết
- kể chuyện một cách tỉ mỉ, say sưa

→ **Là người nông dân chất phác, yêu làng quê tha thiết, có tinh thần kháng chiến, luôn tin tưởng vào CM**

3. Nghệ thuật:

- Cốt truyện tâm lí , tình huống truyện gây căng
- Nghệ thuật miêu tả tâm lí đặc sắc, tinh tế , cụ thể
- Ngôn ngữ nhân vật sinh động giàu tính khẩu ngữ, thể hiện cá tính nhân vật
- Cách trần thuật linh hoạt tự nhiên

III. Tổng kết :

* **Ghi nhớ: SGK/174**

LẶNG LẼ SA PA

Nguyễn Thành Long

I/ Đọc - Tìm hiểu chú thích:

1. Tác giả

- Nguyễn Thành Long (1925-1991)
- Quê : Quảng Nam
- Chuyên viết truyện ngắn , kí, hướng vào cuộc sống đời thường
- Trưởng thành trong kháng chiến chống Pháp

2. Tác phẩm :

- *Hoàn cảnh sáng tác*: được viết sau chuyến đi thực tế ở Lào Cai vào mùa hè 1970
- *Xuất xứ*: Truyện rút từ tập “Giữa trong xanh” (in năm 1972)
- *Thể loại*: Truyện ngắn
- *Phương thức*: TS + MT + biểu cảm + nghị luận
- *Chủ đề*: Ca ngợi những con người mới trong xã hội mới. Đó là những người hi sinh âm thầm, lặng lẽ trong công cuộc xây dựng Chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc.

3. Tóm tắt văn bản(HS thực hiện)

II/ Đọc -Tìm hiểu văn bản

1. Tình huống truyện:

Cuộc gặp gỡ tình cờ của mấy người khách trên chuyến xe với anh thanh niên làm công tác khí tượng trên đỉnh Yên Sơn ở Sa pa

→ **Làm nổi bật chân dung nhân vật chính** (nhân vật chính hiện ra qua cái nhìn và suy nghĩ của nhân vật phụ → câu chuyện hấp dẫn, làm nổi bật chủ đề)

2. Nhân vật anh thanh niên

a. Hoàn cảnh, công việc:

- Sống một mình trên đỉnh Yên Sơn giữa cỏ cây và mây núi Sa pa
 - Làm công tác khí tượng kiêm vật lí địa cầu
- **đòi hỏi phải tỉ mỉ, chính xác và có tinh thần trách nhiệm cao**

b. Phẩm chất của anh:

- Yêu nghề, ý thức được công việc mình làm
 - Anh tìm thấy niềm vui trong công việc:
- + Ham đọc sách
- + Sống ngăn nắp , giản dị

c. Tính cách :

Khiêm tốn, quý trọng tình cảm, ân cần, chu đáo, quan tâm đến mọi người

→ **Anh đại diện cho những người lao động trẻ, làm công việc bình thường, lặng lẽ nhưng cần thiết**

→ **Sống có lí tưởng.**

2. Các nhân vật khác

a. Ông họa sĩ :

- Người từng trải, yêu nghệ thuật
- Xúc động, bối rối trước anh thanh niên “một đối tượng nghệ thuật khó tìm” → khơi nguồn sáng tác

b. Cô kĩ sư trẻ :

- Sống có hoài bão
- Cuộc gặp gỡ với anh thanh niên giúp cô hiểu thêm cuộc sống

c. Bác lái xe :

- Là cầu nối giữa mọi người với anh thanh niên
- Vui tính, luôn quan tâm đến người khác

d. Các nhân vật phụ khác.

- Say mê lao động, cống hiến thầm lặng

→ *Những người mới trong xã hội mới*

3. Chất trữ tình của truyện:

- Thiên nhiên đẹp và thơ mộng của Sapa
- Vẻ đẹp của cuộc sống một mình giữa thiên nhiên lặng lẽ của anh thanh niên
- Cuộc gặp gỡ tình cờ để lại nhiều dư vị

III. Tổng kết : Ghi nhớ: SGK/189